

Схема на оценяването на теста по български език и литература, хуманитарен профил, 2014

N П /п	Тестови задачи	Предполагаеми отговори	Схема на оценяването
1.	Отговори с ДА или НЕ на следните твърдения, като заградиш в кръгче вярното.	1. Не 2. Не 3. Да 4. Да 5. Да	L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всеки един правилен отговор.
2.	Открий в текста и запиши 5 изрази (изречения), с които авторът описва или характеризира как рилският монах впечатли Лазар.	не сваляше поглед от монаха. Всяка дума на рилеца падаше като огнена капка направо в сърцето му. Тежки железни чукове блъскаха и кънтяха в гърдите му, ковяха гореща, разжарена мед. Дълго седя Лазар Стоянов в леглото с напрегнат до болка поглед в тъмнината. Ще ида в Рила-манастир.	L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всеки един правилен отговор.
3.	Открий в текста четири изрази, в които има думи, употребени в преносно значение и ги запиши.	Отрова за душата Пречистим сърцата Нашите крила са сковани Забулват в лъжата и забрава Да ни смесиат със своето стадо Тежки железни чукове блъскаха и кънтяха в гърдите му	L/0/1/2/3/4 по 1 точка за всеки вярно избран израз.
4.	Открий в текста и запиши контекстуалните синоними на следните думи.	Монах - необикновен гост, рилец, рилският монах Многочислен - многоброен Спяха - дремеха Лъжа - отрова	L/0/1/2/3/4 по 1 точка за всеки един правилен отговор.
5.	Тълкувай значението на следните изрази в изреченията от текста.	Не сваляше поглед – гледаше внимателно и съсредоточено. Думите завладяха ума и душата – момчето се впечатли от думите на монаха, запомни ги и непрестанно мисли за тях. Братя по кръв и вяра – за хората от един род (народност)(български) и една религия (християнска)	L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко правилно тълкуване. L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко добре формулирано тълкуване.

6.	Кой от дадените варианти отразява смисъла на това изречение в текста. Загради съответната буква.	d. Лазар събужда брат си, за да си каже идеята за бъдещето си.	L/0/1 1 точка за правилен отговор.
7.	Загради буквата на верния отговор.	A. повествование и описание	L/0/1 1 точка за правилен отговор.
8.	Озаглави текста, като назовеш темата му.	Необикновен гост. Незабравима среща. (и варианти)	L/0/1/2 2 точки – ако заглавието отразява темата на текста 1 точка - ако текстът е озаглавен по името на героя.
9.	Формулирай и запиши основната мисъл на този фрагмент.	Пламените слова на монаха бързо завладяха ума и душата на Лазар Стоянов. (и варианти)	L/0/1 1 точка за умение да синтезира, да формулира основната мисъл. L/0/1 1 точка за адекватен отговор. L/0/1 1 точка за логично структурирано изречение. L/0/1 1 точка за грамотност (ако няма грешки).
10.	С 4 - 6 изречения напиши, Как, според тебе, характеризира монаха речта му? Назови 3 характеристики на героя, проявени чрез речта, и ги аргументирай.	<ul style="list-style-type: none"> Добър психолог, преценява събеседници. <p>«А монахът знаеше какво очакваха тия люде от него, защото му се струваше, че ги позна, че погледът му проникваше в душите им, дето дремеха дълбоко още непробудени, незнайни сили».</p> <ul style="list-style-type: none"> Речта му е въздействаща и призоваваща. <p>«думи пламени», «...проникват в душата».</p> <ul style="list-style-type: none"> Родолюбив. <p>«Но сме прости и невежи, и роби, та дори и словото божие ни е тъмно, защото го чуваме на чужд нам език! пази се от чужди заблуди, познай себе си и своя народ».</p> <ul style="list-style-type: none"> Мъдър Свободолюбив Противник на фанариотската власт <p><i>И варианти</i></p>	L/0/1 1 точка за добре изграден текст. L/0/1 1 точка за правопис (не повече от 3 правописни грешки). L/0/1 1 точка за пунктуация (не повече от 1 пунктуационна грешка). L/0/2/3/4 4 точки за пълната и точна характеристика, назовават се не по-малко от 3 черти и се аргументират. 3 точки ако се назовават не по-малко от 3 черти, но не се аргументират. 2 точки ако не е анализ, а само преразказ по текста, то ест не се формулират характерните черти.

11.	Състави и запиши 3 /три/ изречения, като употребиш думата „чист“ в различни значения /можеш да промениш формата на думата – род и число.	В изреченията да е употребена думата чист в различните ѝ значения: <i>Не е мръсен (чисти дрехи)</i> <i>Без примеси чисто кафе, чисто злато)</i> <i>Добре, качествено изработено (чиста работа)</i> <i>Свободен от вина (чиста съвест)</i> <i>Няма нищо записано – чиста тетрадка.</i>	L/0/1/2/3 По 1 точка за всяко едно значение. L/0/1 1 точка за добре построени изречения (при условие, че са дадени 3 значения на думата). L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко изречение без правописни и пунктуационни грешки.
12.	Открий в текста и запиши по един пример на следните глаголни времена	Бъдеще – ще свърши, ще ида Минало свършено – позна, утихна Минало несвършено – знаеше, дремеха Минало предварително – дошъл бе	L/0/1/2/3/4 по 1 точка за всеки верен пример на глаголното време.
13.	Трансформирай следния текст от изявително в преизказно наклонение.	Не можал да заспи Лазар тази вечер. Тежки железни чукове блъскали и кънтели в гърдите му.	L/0/1/2/3 по 1 точка за вярно трансформирана глаголна форма.
14.	Препиши откъса от ученическия преразказ, като редактираш всички правописни и пунктуационни грешки:	А монахЪТ чувстваше, че погледЪТ му проникваше в тЕхнитЕ души, дето заспали дЪлбоко оЩе непробудените им сили.	L/0/1/2/3/4/5/6 по 1 точка за всяка поправена грешка.
15.	Прочети изречението и запиши верните твърдения от дадените в скобите.	Това изречение е сложно смесено и се състои от пет прости изречения	L/0/1 L/0/1 по 1 точка за всеки верен отговор.
16.	Обясни пунктуацията, като заградиш варианта с верен отговор.	2. 2 запетаи отделят обособената част в просто изречение.	L/0/2 2 точки за правилен отговор.
17.	Съедини със стрелки героя и съответната творба.	Рада – Шибил Екатерина – Железният светилник Гергана – Изворът на Белоногата Стефан – Кошута Гунчо – По жицата	L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всяко вярно съответствие.
18.	Запиши имената на 3 герои от българската литература, които представят идеала на българката, като посочиш	Гергана - «Изворът на Белоногата» от Петко Славейков Ралица – «Ралица» Пенчо Славейков	L/0/1/2/3 По една точка за всяко вярно назовано име на героиня. L/0/1/2/3/

	заглавието на творбата и нейния автор.	Баба Илийца – «Една българка» от Иван Вазов <i>варианти</i>	По 1 точка за всяко вярно назовано заглавие на творбата. L/0/1/2/3 По 1 точка за всеки вярно назован автор.
19.	Назови четири имена на български будители, които са били свещенослужители.	Васил Левски, Васил Друмев, Неофит Рилски, Паисий Хилендарски, Григорий Цамблак, Софроний Врачански, св., св. Кирил и Методий, Климент Охридски. <i>И варианти</i>	L/0/1/2/3/4 По 1 точка за всяко вярно назовано име.
20.	Състави текст разсъждение (6 - 7 изречения), в който да изразиш своето аргументирано мнение относно въпроса <i>Дали днес Словото губи значението и силата си?</i> , като го защитиш с 3 аргумента.		L/0/1/2 2 точки , ако личната оценка структурира целия текст. 1 точка , ако е проявено отношение, но само като декларация. L/0/1 1 точка за умението да аргументира: назовава тезис и го аргументира. L/0/1/2/3 3 точки – за три аргумента 2 точки – за два аргумента 1 точка – за един аргумент. L/0/1 1 точка за добре изграден текст. L/0/1 1 точка за правопис (не повече от 3 грешки). L/0/1 1 точка за пунктуация (не повече от 2 грешки).